

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 412 af 12. juli 1946 om private tysksprogede skoler, tysksproget hjemmeundervisning m. m. i de sønderjyske landsdele.

Forhandlingen genoptoges.

Undervisningsministeren (Hvidberg): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for deres forskellige indlæg ved den påbegyndte første behandling. Jeg vil gerne takke dem alle, uanset hvilket standpunkt de har indtaget, for den interesse og alvor, hvormed de har omfattet denne i virkeligheden så betydningsfulde sag om ændring i lov nr. 412 af 12. juli 1946 om private tysksprogede skolars administration.

Det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft, der afsluttede talernes række, kunne ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, og det forekommer mig, at også det ærede medlem hr. Andreas Hansen, der var ordfører for socialdemokratiet, omfattede lovforslaget med, skal vi sige særdeles kølighed, eller er det måske noget, jeg har følt? Tager jeg fejl deri, skulle det kun glæde mig; jeg kan ikke nægte, at det ville undre mig.

Sagen er jo den, at dette lovforslag har sin rod så langt tilbage som i vinteren 1949—50, da Hartvig Frisch var undervisningsminister. På et møde i ministeriet den 23. november 1949, hvor medlemmer af de sønderjyske skoledirektioner og også det ærede medlem hr. Frede Nielsen var tilstede, rejstes det spørgsmål, om det ikke var bedre at stryge den i 1946 indførte administration, når talen var om oprettelse af private skoler, og en videre gennemgang af ministeriets akter viser, at spørgsmålet om en revision af loven af 1946 derefter blev rejst i foråret 1950 på den fungerende undervisningsminister Frede Niensens initiativ.

Sagen har iøvrigt i det nu forløbne år været overordentlig grundigt overvejet. Bl. a. holdtes der i efteråret et møde med de sønderjyske skoledirektioner, ved hvilket det her foreliggende lovforslag blev gennemdrøftet, og jeg tør måske sige, at det ærede medlem af det andet høje ting, socialdemokraten hr. Alfred Kristensen, ved den lejlighed gav udtryk for ønsket om en endnu mere radikal afskaffelse af bestemmelserne i loven af 1946 end den, der har fundet udtryk i det fremsatte lovfor-

slag. Det skal jeg nu ikke opholde mig videre ved. Jeg nævner blot, at det ville undre mig, hvis man fra socialdemokratisk side betragtede dette lovforslag med altfor stor kølighed, men forhåbentlig bliver man enig om tingene i det udvalg, som jeg forstår skal nedsættes om sagen.

Det ærede medlem hr. Andreas Hansen mente, at de foreslåede ændringer og bemærkningerne til lovforslaget, således som de er formulerede, var, som det ærede medlem udtrykte sig, meget uklare. Det er mig ikke muligt at finde nogen klarhed i dem. Vi må for det første se på, om kontrollen med lærere og undervisningsmateriel allerede nu kan ophæves — således omtrent sagde det ærede medlem —, og det er jeg enig med ham i. Det må vi naturligvis se på, og jeg er selvfølgelig ikke blind for, at man efter dette lovforslags gennemførelse vil kunne risikere ansættelse af visse uheldige elementer ved de tyske privatskoler, men det er altså en risiko, man har ment at måtte tage, og jeg tilføjer, at på tilsvarende måde er der en risiko ved andre privatskoler.

Det ærede medlem kom også ind på spørgsmålet om, hvorvidt det er rimeligt at udskyde skolekommissionerne fra kontrollen og alene overføre denne til skoledirektionerne. Jeg vil gerne sige, at tanken om at udskyde skolekommissionerne ikke stammer fra undervisningsministeriet, men blev fremført ved ministeriets møde med de sønderjyske skoledirektioner, hvor det fandt temmelig almindelig tilslutning, idet man mente, at tilsynet derved vilde blive mere ensartet, og at man derved ville kunne undgå visse, skal vi sige mere lokalt prægede gnidninger mellem det tyske og det danske element, som eventuelt måtte være tilstede nogle steder. Det ville man kunne undgå, når tilsynet blev lagt op i dette højere plan.

Det ærede medlem kunne endvidere ikke forstå, af hvilken grund man i den ny § 5 fastslår det, som er princippet i § 3. Der er imidlertid i og for sig ikke tale om nogen gentagelse. I lov nr. 412 hedder det, at private skoler med tysk undervisningsprog oppebærer statstilskud efter de for private skoler almindeligt gældende regler, „når omstændighederne taler derfor“. Sådant står der. Det er denne bestemmelse, som man har ønsket at mildne i nogen grad, og det gør man altså på den måde, at man i stedet for dette „når omstændighederne taler derfor“ blot kræver, at de skal rette sig efter tilsynets bestemmelser